

בְּעֵינָיו כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם. וְאִיזָה עֵינָיו? אוֹתָן שְׁבַע דְּרָגוֹת שְׁנִקְרָאוֹת עֵינֵי ה', פְּנֵי ה', וְאִז שְׁלוֹם לְעוֹלָם, וְשׁוֹרָה הַטּוֹב שֶׁל הַעֲתִיק בְּמָקוֹם שֶׁל זָכַר וְנִקְבָּה, וְלִכְּן צִוָּה מֹשֶׁה בַּתּוֹרָה וְאָמַר (דְּבָרִים יד) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. לְקַשֵּׁר אֶת כָּל קִשְׁרֵי הָאֱמוּנָה.

בֵּא רְאֵה, כָּל הַמְּאָרִיף בְּאֶחָד, מְאָרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו. מַה הַטַּעַם? בְּגִלּוֹל שֶׁהוּא מְקוֹם שֶׁכָּל יָמֵי וּשְׁנוֹת הָעוֹלָם בּוֹ תְלוּיִים בְּסוּד אוֹתָם הַדְּרָגוֹת שְׁרָמוּזוֹת בְּאֶחָד, וְהֵם עֲשָׂרָה, וְכֻלָּם אֶחָד. וְהַתְּעוּרָרוּ בּוֹ הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, בְּדִלְ"ת וְיָפָה, בְּגִלּוֹל שֶׁמְקוֹם זֶה שֶׁל דִּלְ"ת הוּא, וְאֵין לָהּ אוֹר מְשָׁלָה, וְצָרִיף אָדָם לְהֶאָרִיף בָּהּ וּלְמַשֵּׁף לָהּ בְּרֻכּוֹת מֵאוֹתָם שֶׁשֶׁה צְדָדִים, שֶׁשֶׁה בְּנִים עֲלִיוֹנִים עַל יְדֵי הַצְּדִיק, וְאוֹתָם שֶׁשֶׁה צְדָדִים רְמוּזִים בַּח', בְּסוּד שֶׁל שְׁמוֹנָה. שֶׁשֶׁת אֵלֶּה, וּשְׁנַיִם לְמַעְלָה -

חֲכָמָה וּבִינָה, אֵב וְאֵם - לְהוֹסִיף וּלְהַכְלִילֵם לְמַעְלָה וּלְתַתּ לָהֶם בְּרֻכּוֹת מֵאֵב וְאֵם הָעֲלִיוֹנִים, שְׁתֵּרֵי אֵין שׁוֹרָה הַטּוֹב שֶׁל הַעֲתִיק אֵלֶּה בְּמָקוֹם שְׁלוֹם, בְּמָקוֹם שְׁנִמְצָאִים זָכַר וְנִקְבָּה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שִׁיר א) צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלָּךְ שְׁלֹמֶה וְגוֹמֵר. בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ וְגוֹמֵר. בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ דוֹקָא. וְעַל זֶה אָמְרוּ, וּבִלְבָד שְׁלֹא יִחַטֵּף בַּחֲיִ"ת, אֵלֶּה צָרִיף לְמַשֵּׁף בְּרֻכּוֹת מְקוֹם עֲלִיוֹן שֶׁל הַכֹּל, וּלְהַרְיֵק בְּאוֹתָם שֶׁשֶׁה בְּנִים. אַחַר כֵּן לִבַּת הַזֹּאת שְׁאֵין לָהּ יָרֵשָׁה בְּבֵית אֲבִיהָ וְאִמָּהּ, אֵלֶּה רַק הַבֵּן הַזֶּה. וּמִכָּאֵן לְמַדְּנוּ שְׁבֵן יוֹרֵשׁ אֵב וְאֵם, וּבַת לֹא, אֵלֶּה שֵׁישׁ לָהּ מְזוֹנוֹת מִן הַבֵּן, אֵלֶּה צָרִיף לְהֶאָרִיף בְּדִלְ"ת הַזֹּאת.

דְּהַנִּי דְרָגִין מִתְחַבְּרִין פְּדִין א"ז הַיִּיתִי בְּעֵינָיו כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם. וּמֵאֵן עֵינָיו. אֵינּוֹן שְׁבַע דְּרָגִין דְּאֶקְרוּן עֵינֵי יי, פְּנֵי יי, וּכְדִין שְׁלָמָא לְעֵלְמָא וְשְׁרִיָא טִיבּוֹ דַּעֲתִיקָא בְּאַתֵּר דְּדָכַר וְנוֹקְבָא וּבְגִין כֵּן פְּקֵד מֹשֶׁה בְּאוֹרֵייתָא וְאָמַר (דְּבָרִים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד. לְקַשֵּׁר כּוֹלְהוּ קִשְׁרֵין דְּמַהִימְנוּתָא.

הָא חֲזִי, כָּל הַמְּאָרִיף בְּאֶחָד מְאָרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו. מַאי טַעְמָא בְּגִין דְּאִיהוּ אַתֵּר דְּכָל יוֹמִין וּשְׁנִין דַּעֲלָמָא בִּיהַ תְּלִיין בְּרִזָּא דְּאֵינּוֹן דְּרָגִין דְּרַמִּיזִין בְּאֶחָד וְאֵינּוֹן עֲשָׂרָה וּכְלֵהוּ חַד, וְאַתְעָרוּ בִּיהַ חֲבָרִיָא וְאָמְרוּ בְּדִלְ"ת וְשְׁפִיר. בְּגִין דְּהָאֵי אַתְרָא דְּדִלְ"ת הִיא וְלִית לָהּ נְהוּרָא מְדִילֵיהַ. וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְאַרְכָּא בַּהּ וּלְאַמְשָׁכָא לָהּ בְּרַכָּאָן מְאֵינּוֹן שִׁית סְטָרִין שִׁית בְּנִין עֲלָאִין עַל יְדֵי דְּצְדִיק וְאֵינּוֹן שִׁית סְטָרִין רְמִיזִין בַּח' בְּרִזָּא דְּתַמְנִיָא.

שִׁית אֵלִין וְתִרִין לְעֵילָא חֲכָמָה וּבִינָה אַבָּא וְאִימָא לְאוֹסְפָא וּלְאַכְלָלָא לָהּ לְעֵילָא, וּלְמִיּהַב לָהּ בְּרַכָּאָן מֵאַבָּא וְאִימָא עֲלָאָה. דְּהָא לָא שְׁרִיָא טִיבּוֹ דַּעֲתִיקָא אֵלֶּה בְּאַתֵּר דְּשְׁלִים, בְּאַתֵּר דְּאַשְׁתַּפַּח דְּכַר וְנוֹקְבָא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלָּךְ שְׁלֹמֶה וְגו' בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ וְגו'. בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ דִּיִּיקָא. וְעַל דָּא אָמְרוּ וּבִלְבָד שְׁלֹא יִחַטֵּף בַּחֲיִ"ת אֵלֶּה בְּעֵי לְאַמְשָׁכָא בְּרַכָּאָן מֵאַתֵּר עֲלָאָה דְּכוּלָּא. וּלְאַרְכָּא בְּאֵינּוֹן שִׁית בְּנִין. לְבַתֵּר לְהָאֵי בַת דְּלִית לָהּ אַחְסָנָא בְּבֵית אָבוּהָ וְאִימָא אֵלֶּה הָאֵי בְּרָא. וּמִכָּאֵן אוּלְפִּנָא דְּבְרָא יָרִית לְאַבָּא וּלְאִימָא וּבְרַתָּא לָא, אֵלֶּה דְּאִית לָהּ מְזוּנֵי מִן בְּרָא אֵלֶּה בְּעֵי לְאַרְכָּא בְּהָאֵי דִלְ"ת.

וְתָמֵן אֲמַרִי כְּמָה בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַרְכָּא בַּהּ, כְּשִׁיעוּרָא דִּימְלִיךְ יְתָה לְעִילָא וּלְתַתָּא וּלְאַרְבַּע זְווּיִין דְּעֶלְמָא, רְזָא דְשִׁית סְטָרִין עֲלָאִין דְכֻלְהוּ יִתְחַבְרוּן עִמָּה וְלֹא יִתְפָּרְשׁוּן לְעֶלְמִין. וְכַד בַּר נֶשׁ מְאַרִיךְ בְּהַאי כָּל אֵינוּן יוֹמִין וְשָׁנִין עֲלָאִין מוֹסְרִין בְּרַכָּאן עַל רִישִׁיהּ וְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא קָרִי לִיהּ (ישעיה מ"ט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדֵי אֲתָהּ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפְּאֵר.

תָּא חֲזִי, כְּלָלָא דְאורֵייתָא בְּהַאי קָרָא רְמִיזִין וְכְלָלָא דְכָל אֵינוּן אֲמִירָן דְאֲתַבְרִי בְּהוּן עֶלְמָא בְּאַחַד רְמִיזִין הָדָא הוּא דְכְּתִיב (איוב כ"ג) וְהוּא בְּאַחַד וּמִי יִשְׁיבֵנוּ וּנְפָשׁוּ אֹתָהּ וַיַּעַשׂ. וּבַהוּן אֲתַבְרִי עֶלְמָא וְעַל דָּא תְּגִינָן בְּעֶשְׂרָה מְאָמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם וְכוּ' וְאוּקִימָנָא דְכוּלְהוּ עֶשְׂרָה וְכֻלְהוּ כְּלִילָן בְּקָרָא קְדַמָּא דְאורֵייתָא: (עד כאן מוההשמטות)

השלמה מוההשמטות (סימן כד)

בְּרֵאשִׁית רְזָא דְחֻכְמָ"ה. בְּרָא. עֲלָאָה סְתִימָא דְלֹא אֲתִיידַע אֱלֹהִים בִּינָ"ה. אִ"ת כְּלָלָא דְחֻסָּד וּגְבוּרָ"ה. הַשְּׁמַיִם תְּפֹאֲרֹת וְאִ"ת כְּלָלָא דְנִצְח וְהוּ"ד. וְא"ו דוֹאֲת לְאַכְלָלָא צְדִיק. הָאָרֶץ כְּלָלָא דְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אָרֶץ הַחַיִּים וּבְתַר פְּרֻטָּא דְאורֵייתָא בְּרָזָא דְאֵינוּן יוֹמִין עֲלָאִין. בְּרֵאשִׁית מְאָמֵר הוּא לְקַבֵּל דְרָגָא דְחֻכְמָ"ה וְאֲקָרִי רֵאשִׁית.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר לְקַבֵּל דְרָגָא דְחֻסָּד דְאִיהוּ לִימִינָא. דְהָא מִתְּמָן נִפְּיק נְהוּרָא לְכֻלְהוּ עֲלָמִין בְּרָזָא דְיוֹם, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים נ"ב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם וּלְקַבְּלִיהּ לְתַתָּא אֲבָרְהָם דְאַחִיד בְּהַאי חוּלְקָא. וּבְגִין כֶּף פְּתִיב הָכָא יוֹם אֶחָד, וְהָכָא (יחזקאל לג) אֶחָד הָיָה אֲבָרְהָם וּבִיהּ פְּתִיב (ישעיה מ"א) מִי הָעִיר מִמְּזֻרַח בְּרָזָא דְאֹר דְנִפְּיק מִמְּזֻרַח.

וְשֵׁם אֲמַרִים כְּמָה צְרִיךְ אָדָם לְהֵאָרִיךְ בַּהּ, כְּשִׁיעוּר שִׁימְלִיךְ אֹתָהּ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה וּלְאַרְבַּע זְווּיֹת הָעוֹלָם, סוּד שֶׁל שֵׁשׁ צְדָדִים עֲלִיוֹנִים שְׁכֻלָם יִתְחַבְרוּ עִמָּה וְלֹא יִפְרְדוּ לְעוֹלָמִים, וּכְשֶׁאֲדָם מְאַרִיךְ בָּזָה, כָּל אוֹתָם יָמִים וְשָׁנִים עֲלִיוֹנִים מוֹשְׁכִים בְּרַכָּה עַל רֵאשׁוּ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹרָא לוֹ (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדֵי אֲתָהּ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפְּאֵר.

בָּא רָאָה, כָּלל הַתּוֹרָה בְּפִסּוּק הַזֶּה רְמוּזִים, וְכָלל שֶׁל כָּל אוֹתָן הָאֲמִירוֹת שֶׁבָּהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם רְמוּזִים בְּאַחַד. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (איוב כב) וְהוּא בְּאַחַד וּמִי יִשְׁיבֵנוּ וּנְפָשׁוּ אוֹתָהּ וַיַּעַשׂ. וּבְהֵם נִבְרָא הָעוֹלָם. וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, בְּעֶשְׂרָה מְאָמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם וְכוּ', וּפְרָשְׁנוּ שְׁכֻלָם עֶשְׂרָה, וְכָלם כְּלוּלִים בְּפִסּוּק הַרְאשׁוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה.

בְּרֵאשִׁית - סוּד הַחֻכְמָה. בְּרָא - הָעֲלִיּוֹן הַנְּסֻתָר שֶׁלֹּא נוֹדַע. אֱלֹהִים - בִּינָה. אֵת - כָּלל שֶׁל חֶסֶד וּגְבוּרָה. הַשְּׁמַיִם - תְּפֹאֲרֹת. וְאֵת - כְּלָלוּת שֶׁל נִצְח וְהוּד. וְא"ו שֶׁל "וְאֵת" - לְהַכְלִיל הַצְדִּיק. הָאָרֶץ - כְּלָלוּת שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אָרֶץ הַחַיִּים, וְאַחַר כֵּף פְּרֻטָּא שֶׁל תּוֹרָה בְּסוּד אוֹתָם יָמִים עֲלִיוֹנִים. בְּרֵאשִׁית הוּא מְאָמֵר, כְּנֶגֶד הַדְּרָגָה שֶׁל חֻכְמָה, וְנִקְרָא רֵאשִׁית.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר - כְּנֶגֶד הַדְּרָגָה שֶׁל חֶסֶד שֶׁהִיא לִימִין, שְׁהַרִי מִשָּׁם יוֹצֵא אֹר לְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּסוּד שֶׁל יוֹם, זֶהוּ שְׁכַתּוּב (תהלים נב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם. וּכְנֶגְדוֹ לְמַטָּה, אֲבָרְהָם שְׁאוֹמֵז בַּחֲלֹק הַזֶּה, וְלִכְּן כְּתוּב כָּאֵן יוֹם אֶחָד, וְכָאֵן - אֶחָד הָיָה אֲבָרְהָם, וְכוּ כְּתוּב (ישעיה מא) מִי הָעִיר מִמְּזֻרַח, בְּסוּד שֶׁל אֹר שִׁיּוּצָא מִמְּזֻרַח.